

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

3. Bela Balassa „European economic integration”, Oxford, INC-New York, 1975
4. <http://www.worldbank.org/>
5. <http://europa.eu/>

АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНИХ ПОТОКІВ В УКРАЇНІ

Калмикова Н.М., к.е.н., доцент кафедри стратегічного управління економічним розвитком Донецького національного технічного університету, м. Донецьк, Україна

Калмикова Н.М. Аналіз туристичних потоків в Україні.

В дослідженні систематизовані теоретичні підходи до визначення дефініції «туристичний потік» з метою складення власного комплексного підходу з урахуванням фінансової складової, як показника результативності туризму. В статті проаналізовано потоки в'їзного та виїзного туризму України в контексті мети візиту, географії та інтенсивності охоплення українського населення. Доведено, що аналіз туристичних потоків повинний стати систематизованим, постійним дослідженням, що надасть змогу в майбутньому для виявлення додаткових резервів розвитку туристичної галузі та перетворення на незмінне джерело доходів державного бюджету. Зіставлення туристичних потоків з фінансовою складовою: динамікою надходжень до державного бюджету та видатків, дозволяє оцінити ефективність від діяльності та комплексність оцінки стану розвитку туризму в Україні.

Ключові слова: туризм, туристична галузь, туристський потік, виїзний туристський потік, виїзний туристський потік, інтенсивність туристичного потоку.

Калмыкова Н.М. Анализ туристических потоков в Украине.

В исследовании систематизировано теоретические подходы к определению дефиниции «туристический поток» с целью составления собственного комплексного подхода с учетом финансовой составляющей, как показателя результативности туризма. В статье проанализированы потоки въездного и выездного туризма Украины в контексте цели визита, географии и интенсивности охвата украинским населением. Доказано, что анализ туристических потоков должен стать систематизированным, постоянным исследованием, которое предоставит возможность в будущем выявить дополнительные резервы развития туристической отрасли и превращение на неизменный источник доходов государственного бюджета. Сопоставление туристических потоков с финансовой составляющей: динамикой поступлений в государственный бюджет и расходов, позволяет оценить эффективность от деятельности и комплексность оценки состояния развития туризма в Украине.

Ключевые слова: туризм, туристическая отрасль, туристический поток, выездной туристический поток, выездной туристический поток, интенсивность туристического потока.

Kalmykova N. Analysis of tourist flows in Ukraine.

The study systematically theoretical approaches to the definition of "tourist flow" in order to make its own integrated approach taking into account the financial component as an indicator of the impact of tourism. The article analyzes the flow of inbound and outbound tourism in Ukraine in the context of the purpose of visit, geography and intensity of coverage of the Ukrainian population. We prove that the analysis of tourist flows should be systematic, constant research that will provide an opportunity in the future to identify additional reserves for tourism development and transformation at a constant source of revenues for the state budget. Comparison of tourist flows from the financial component: the dynamics of government revenues and expenditures, to evaluate the effectiveness of activities and integrated assessment of the development of tourism in Ukraine.

Keywords: tourism, tourism industry, tourist flow, outbound tourist traffic, inbounds tourist flow, the intensity of tourist flow.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями.

Стаття подорожі рахунку поточних операцій платіжного балансу України, яка іноді має назву туризм є однією із значущих категорій міжнародних послуг, характеризується позитивною динамікою зростанням надходжень до державного бюджету (на 9,1% більше в третьому кварталі 2013 року порівняно з тим же кварталом 2012 року), що дає підстави для ретельного аналізу туристичних потоків з подальшим виявленням додаткових резервів підвищення рівня розвитку туристичної галузі країни.

Туризм є унікальним багатогранним явищем сучасного світу, що поєднує економічні, соціальні, культурні та екологічні аспекти, має невичерпний потенціал для прогресу, тісно пов'язаний з багатьма галузями економіки, що зумовлює його провідне місце у соціально-економічному житті країн і народів. Як одна з найдинамічніших галузей економіки, туризм забезпечує розвиток інфраструктури, створення нових робочих місць, а також є невід'ємною складовою загального міжнародного ринку товарів та послуг. [Оксана Гутник].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Туристичні потоки є предметом дослідження багатьох науковців: А. Александрової, О. Бей дика, Л. Воронкової, І. Карташевської, В. Квартально ва, М. Мальської, Д. Стеценка, А. Охріменко та інших.

Оцінка і аналіз туристичних потоків є достатньо вузьким напрямком дослідження і на даному часі не приділяється певної уваги, хоча самі туристичні потоки повинні стати предметом систематичного дослідження, оскільки туристичний рух забезпечує стабільне функціонування і розвиток туризму взагалі.

Метою дослідження є аналіз туристичних потоків України як підґрунтя для створення умов розвитку вітчизняної туристичної галузі.

Результати дослідження.

Теоретичне дослідження дефініції «туристичний потік» дозволяє виділити такі підходи до вивчення даного поняття:

1. статистичний;
2. економічний;
3. географічний;
4. управлінський;
5. маркетинговий.

Ретельний аналіз всіх підходів дає змогу та підстави стверджувати, що жоден з них не включає фінансову складову, яка показує результативність туристичної діяльності регіону або країни. Безумовно в статистичному підході виділяється статистика туристичних доходів і витрат, але не відбиває повною мірою фінансовий елемент, що дає підстави для виявлення резервів підвищення ефективності діяльності цієї сфери. Поєднання всіх підходів в один комплексний підхід та вивчення, дослідження з такої позиції туристичних потоків надасть можливість перетворити сферу туризму в стабільне, міцне джерело зростання національної економіки.

Практичні аспекти вивчення туристичних потоків проаналізовано за допомогою таких показників:

- загальної кількості туристів включаючи організованих та самодіяльних;
- інтенсивністю туристичних потоків: нетто та бруто інтенсивність.

Загальна кількість туристів за період з 2000 по 2012 рік збільшилась з 13422320 до 21432836 млн. осіб (на 8010516 млн. осіб більше порівняно з 2000 роком), як наведено на рис. 1.

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

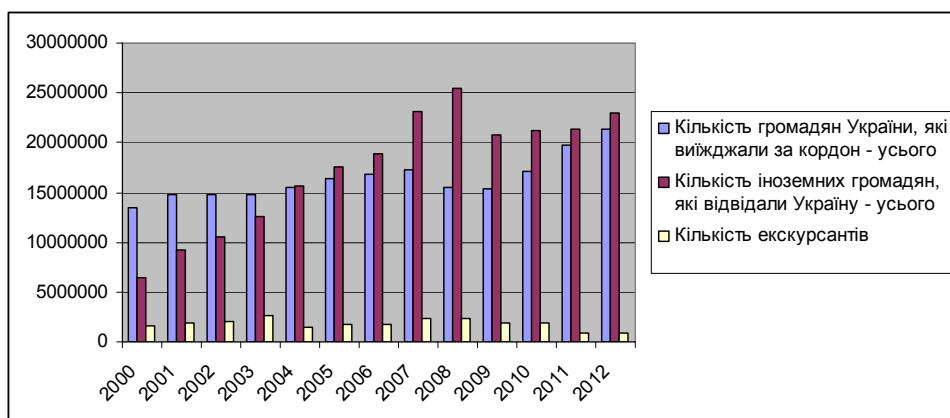

Рис. 1. – Динаміка туристичних потоків України за 2000-2012 рр.*

* - складено автором самостійно за даними Державної служби статистики України [1].

Найбільшу кількість іноземних громадян, які відвідали Україну було зафіксовано в 2008 р. та становило 25449078 млн. осіб, що на 2436255 млн. осіб менше ніж в знакомому 2012 р. Пік активності іноземних туристів, що припав до 2008 р. пояснюється тим, що починаючи з 2000 р. візний туристський потік (іноземні громадяни, які відвідали Україну) стрімко зростав в протилежність візному (громадяни України, які виїжджали за кордон), що поступово призвело до створення позитивного сальдо туристичних потоків в 2009 р. Починаючи з 2009 р. по 2012 р. відбувається протилежна динаміка – зростання візного туристського потоку.

Таблиця 1.

Структура туристичних потоків за мотивацією за 2005-2011 рр.*

Рік	Службова поїдка		Організований туризм		Приватний Туризм	
	візний туристичний потік	візний туристичний потік	візний туристичний потік	візний туристичний потік	візний туристичний потік	візний туристичний потік
2005	2,1 млн. осіб	1,2 млн. осіб	1,0 млн. осіб	1,6 млн. осіб	14,5 млн. осіб	13,0 млн. осіб
2006	1041,4 тис. осіб	800,5 тис. осіб	1260 тис. осіб	1453,7 тис. осіб	16598,9 тис. осіб	14621,1 тис. осіб
Абсолютне відхилення (+/-)	-1058600	-399500	-874000	-146300	+2098900	+1621100
Темп росту (%)	0,50	0,67	0,13	0,91	1,14	1,12
2007	941,1 тис. осіб	771 тис. осіб	1511,6 тис. осіб	1898,2 тис. осіб	20620,3 тис. осіб	14665,5 тис. осіб
2008	1,1 млн. осіб	974 тис. осіб	1,8 млн. осіб	1,8 млн. осіб	22,5 млн. осіб	12,8 млн. осіб
Абсолютне відхилення (+/-)	+158900	+203000	+288400	-98200	+1879700	-1865500
Темп росту (%)	1,17	1,26	1,19	0,95	1,09	0,87
2009	0,8 млн. осіб	837,1 тис. осіб	1,4 млн. осіб	1,4 млн. осіб	18,5 млн. осіб	13,1 млн. осіб
2010	0,7 млн. осіб	0,9 млн. осіб	1,2 млн. осіб	1,3 млн. осіб	19,2 млн. осіб	15 млн. осіб
Абсолютне відхилення (+/-)	-100000	+62900	-200000	-100000	+700000	-11600000
Темп росту (%)	0,88	1,08	0,86	0,93	1,04	0,11
2011	0,64 млн. осіб	0,89 млн. осіб	1,23 млн. осіб	1,59 млн. осіб	19,18 млн. осіб	17,29 млн. осіб
Абсолютне відхилення 2011 р. до 2005 р. (+/-)	-1460000	-310000	+11300000	-10000	+4680000	+4290000
Темп росту 2011 р. до 2005 р. (%)	0,30	0,74	12,30	0,99	1,32	1,33

* - складено автором самостійно за даними Державної служби туризму і курортів [3].

Така тенденція пов'язана на думку Д. Багдасарової «... з тим, що, по-перше, багато людей перетинають кордон з іншою метою (наприклад, заробітку, відвідування родичів тощо), а на прикордонному пункті повідомляють, що виїжджають в іншу країну як туристи, у результаті чого відповідні служби подають звіти до органів статистики, у яких не відображений реальний стан справ; по-друге, через стрімкий розвиток різних систем глобальних комунікацій (у першу чергу, мережі Інтернет), а також спрощення візового режиму з деякими країнами, багато туристичних продуктів можна придбати безпосередньо у продавця, тож зникає необхідність у посередниках, якими часто виступають туристичні організації. У 2011 р. з усієї кількості осіб, за даними Державної служби статистики України, до туристичних агенцій та операторів звернулися лише 5,68% туристів, що на 0,26% менше, ніж у попередньому 2010 р., та на 0,66 % менше, ніж у 2009 р. Така ситуація пов'язана з тим, що в останні роки збільшилася можливість самостійного бронювання туристами транспортних квитків та місць у готелях через мережу Інтернет, що значно полегшує процедуру придбання туристичних послуг. Однак частка обслугованих ліцензіатами іноземних громадян, які відвідали Україну у 2011 р., зросла на 21,4% у порівнянні з 2009 р., а частка українців за аналогічний період зросла на 18,8%, що пов'язано із загальним збільшенням кількості туристів» [2, с. 6].

Структура туристичних потоків за мотивацією за трьома напрямками: службовий, організований та приватний туризм наведено в табл. 1.

В результаті аналізу структури туристичних потоків України виявлено, що приватний туризм порівняно зі службовим та організованим має тенденцію до зростання як абсолютних, так і відносних показників (на 46,80 тис. осіб збільшився візний туристичний потік – це 1,32% в порівнянні 2011 р. та 42,90 тис. осіб – візний туристичний потік, що становить 1,33%). Зростання приватного туризму обумовлено за рахунок збільшення притоку туристів сусідніх або близьких до України країн.

Структура туристичних потоків в розрізі службових поїздок та організованого туризму на протязі аналізованого періоду характеризується зменшенням в абсолютному та відносному значенні як візного, так і візного туристичного потоку окрім організованого візного туризму, де показник збільшився на 11300000 осіб в 2011 р. порівняно з 2005 р. З метою дослідження причин такої тенденції,

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

необхідно проаналізувати географію туристичних потоків.

Географія туристичних потоків за країнами та за роками починаючи з 2005 по 2009 рр. наведено в табл. 2 і на рис. 1, рис. 2.

Таблиця 2.

Географія в'їзних та виїзних туристичних потоків за 2005-2009 рр.*

Країни	2005		2006		2007		2008		2009	
	в'їзний	виїзний	в'їзний	виїзний	в'їзний	виїзний	в'їзний	виїзний	в'їзний	виїзний
Росія	6043829	5967881	6423850	5856411	7248502	5784814	7627891	5610191	6953966	4982047
Молдова	2780880	1108593	3055833	1124305	3997567	1504752	4417355	1893321	4336869	2954199
Білорусь	1841783	1231281	2126839	1282972	2917859	1506199	3406234	1242560	2983525	1989372
Польща	3489033	4357567	3977938	4609238	4427772	4380264	5240403	2245876	2542232	1602608
Румунія	161948	174454	348157		1009017	599261	1439599	521131	1076401	1036245
Угорщина	1957708	2028771	1158771	1790008	1250244	1367642	1031499	1276180	812119	544864
Словаччина	321977	310358	505480		663588	374118	644217	438412	536853	440245
Німеччина	189546	181133	214389	172180	234269	166002	230287		212223	377593
США	73046		111446		130321		125940		120541	237099
Узбекистан			62943		77295				95629	190050
Єгипет		116996		180 045		287167		381416		
Туреччина		284336		392 071		476062		564181		
Ізраїль	51186						88481			
Чехія								179452		

* - складено автором самостійно за даними Державної прикордонної служби України [4]

В табл. 2, яка є основою для складання рис. 1, рис. 2 наведено рейтинг 10 країн для кожного року, як для в'їзного, так і для виїзного туристичного потоку. Рейтинг 10 головних країн, як країн, що найбільше відвідало українське населення, та з яких спостерігався також найбільший приток туристів, складено Державною прикордонною службою України.

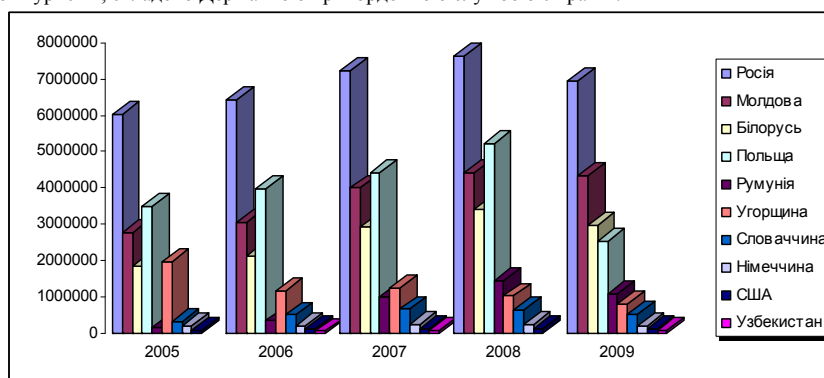

Рис. 1. – Географія в'їзних туристичних потоків за 2005-2009 рр.*

* - складено автором самостійно за даними Державної прикордонної служби України [4]

Аналіз географічної структури туристичних потоків, який наведено в табл. 2 та на рис.1., рис. 2. дозволяє виокремити такі тенденції:

1. на протязі 2005-2009 рр. в рейтингу 10 головних країн такими незмінними країнами, як для відвідування з боку українського населення, так і приймання туристів з цих країн є Росія, Білорусь, Молдова, причому виїзний туристичний потік за напрямом Росія має тенденцію до скорочення (-985834 осіб), а в'їзний – навпаки до 2008 р. спостерігалось збільшення на 1584062 особи, а в 2009 р. – різке скорочення. За останніми напрямками – це Молдова, Білорусь до 2008 р. відбувалось збільшення в'їзного туристичного потоку і його зменшення після 2008 р. та незначні коливання є при дослідженні виїзного потоку до цих країн.

2. такі європейські країни, як Румунія, Словаччина, Німеччина та Угорщина характеризуються також певною стабільністю і зберігають на протязі 2005-2009 рр. свої позиції з обох туристичних потоків. Виїзний туристичний потік в 2006 р. не зазначався в двох країнах – Словаччина та Румунія, також в 2008 р. відсутній виїзний туристичний потік до Німеччини, що позначилось певним чином на динаміці загального туристичного потоку.

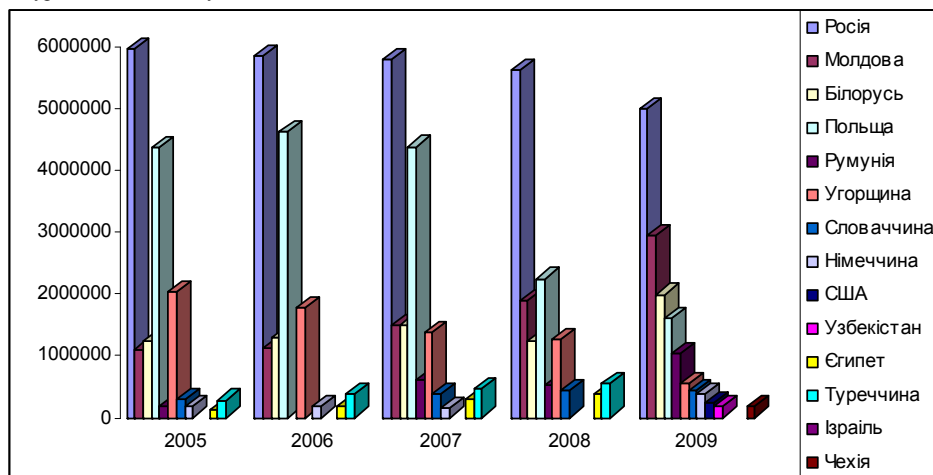

Рис. 2. – Географія виїзних туристичних потоків за 2005-2009 рр.*

* - складено автором самостійно за даними Державної прикордонної служби України [4]

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

3. загальна тенденція європейського виїзного та в'їзного туристичного потоку характеризується до 2008 р. постійним збільшенням абсолютних та відносних показників, починаючи з 2008 р. – скорочення. Таке положення пояснюється певною мірою світовою фінансово-економічною кризою, яка охопила всі країни.

Досліджуючи туристичні потоки України важливо відмітити, що географія самих потоків не є незмінною величиною (хоча на деякому етапі розвитку для України – це величина була постійна) в зв'язку з об'єктивними причинами:

2. зміни в візовому режимі;
3. зміни у власних вподобань споживачів туристичного продукту;
4. економічні, політичні, фінансові
5. глобалізаційні та інтеграційні
6. інформаційні;
7. зміни світових центрів тощо.

Важливим показником туристичних потоків є його інтенсивність, що показує охоплення туризмом населення. В контексті інтенсивності туристичних потоків виділяють показник нетто-інтенсивність, який обчислюється за формулою 1 та відображає частку (%) населення країни (регіону) або якої-небудь демографічної групи, що здійснила хоча б одну туристичну подорож за рік або за інший період [5]

$$K_{in}^n = \frac{Q_{тур}}{Q_{нас}} * 100, \text{ де} \quad (1)$$

K_{in}^n - коефіцієнт нетто-інтенсивності туристичних потоків

$Q_{тур}$ - кількість туристів, яке здійснило подорож

$Q_{нас}$ - чисельність населення країни або регіону

Динаміку даного показника за 12 років з 2000 р. по 2012 р. наведено на рис. 3. Розрахунок нетто-інтенсивності було здійснено за даними Державного комітету статистики України та Державної служби туризму та курортів за формулою 1.

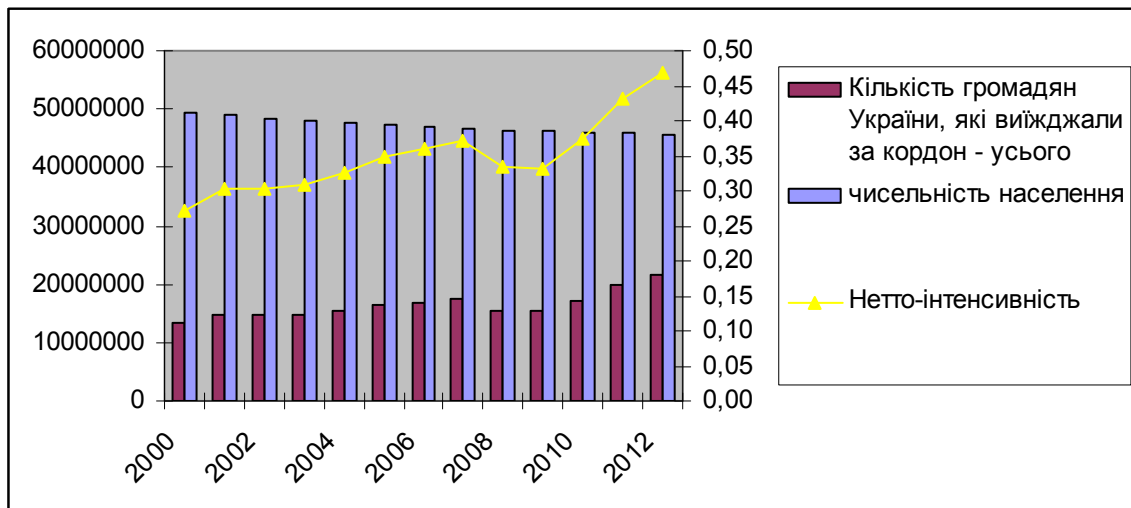

Рис. 3. – Динаміка нетто-інтенсивності туристичних потоків України за 2000-2012 рр. [1].

Динаміка нетто-інтенсивності, виходячи з рис. 3. показує поступове збільшення частки населення, що здійснили подорож на протязі 2000-2007 рр., зниження даного показника в 2008 р. та 2009 р. внаслідок світової фінансово-економічної кризи, що відобразилась на важкому фінансовому становищі населення, та поступове знов збільшення, де пік приходиться на 2012 р.

Поєднання аналізу туристичних потоків з фінансовою складовою: динамікою надходжень до державного бюджету та видатків, дозволяє оцінити ефективність від діяльності та комплексність оцінки стану розвитку туризму в Україні.

Обсяги бюджетного фінансування, як зазначає Охріменок А.Г., «...туристичної галузі України протягом останніх 5 років (2007 – 2011 р.р.) не носять системного характеру і концентрується по одноманітних напрямках. Зокрема, за програмою «Фінансова підтримка розвитку туризму» бюджетні кошти в основному спрямовуються на:

1. забезпечення підвищення якості та безпеки національного туристичного продукту шляхом розробки і впровадження стандартів у галузі туризму;
2. проведення орієнтованої на зовнішній ринок рекламно-інформаційної кампанії "Україна запрошує" та інформаційних акцій з просування національного туристичного продукту на внутрішньому ринку;
3. забезпечення ведення обліку та моніторингу туристичних ресурсів шляхом створення і ведення реєстрів курортних територій, туристичної інфраструктури, турагенств і туроператорів;
4. забезпечення міжнародної діяльності у галузі туризму шляхом фінансування спільних туристичних проектів» [6, с. 396].

Обсяги надходжень до державного бюджету суб'єктів туристичної діяльності, обсяги бюджетного фінансування туризму та обсяг послуг, наданих суб'єктами туристичної діяльності наведено в табл. 4.

За даними Державної служби туризму і курортів України обсяги послуг, наданих суб'єктами туристичної діяльності щорічно збільшуються, зокрема за 5 років цей показник збільшився у 3,3 рази (із 2800,0 млн. грн. у 2005 р. до 9388,0 млн. грн. у 2009 р.) [6]. Обсяги надходжень до державного бюджету від суб'єктів туристичної діяльності на протязі з 2005 р. по 2012 р. збільшились на 1403,2 млн. грн. при порівнянні з обсягами фінансування туризму простежується хвилюподібна тенденція – збільшення видатків з 2007 р. по 2010 р. на період підготовки до проведення європейського чемпіонату з футболу у 2012 р.

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

Таблица 4.

Динаміка фінансових потоків від туристичної діяльності за 2005-2012 рр [1, 3].			
Рік	Обсяги надходжень до державного бюджету суб'єктів туристичної діяльності (млн. грн.)	обсяги бюджетного фінансування туризму (млн. грн.)	обсяг послуг, наданих суб'єктами туристичної діяльності (млн. грн.)
2005	112,9	3,58	2800,0
2006	131,3	3,92	3800,0
2007	174,0	29,55	5500,0
2008	208,1	34,94	8052,0
2009	196,6	12,06	9388,0
2010	956,9	23,2	10748
2011	1269,7	3,29	13604
2012	1516,1	2,44	

Таким чином, як зазначає Охріменко О.Г., для того, щоб збільшити надходження від туризму та суміжних галузей, необхідно посилити стимулюючий вплив на в'їзні туристичні потоки. Актуальними у цьому контексті є такі заходи:

- розробка державної та регіональних програм розвитку туризму, зокрема створення спеціальних туристичних програм і маршрутів для громадян різних груп країн;
- просування адресної реклами та пропагування туристичних можливостей нашої країни в інших країнах із врахуванням можливих специфічних інтересів громадян цих країн до нашого туристичного потенціалу;
- відкриття туристичних офісів в інших країнах і системна участь у великих міжнародних туристичних виставках;
- розширення регіональних ринків для іноземного туризму та створення пропозиції нових туристичних продуктів, які відповідають сучасним умовам і потребам [7, с. 39].

Висновки. Туристичний потік є важливим показником розвитку туристичної галузі країни. Оцінка та аналіз туристичних потоків держави надасть можливість перетворити сферу туризму в стабільне, міцне джерело зростання національної економіки. Практичні результати дослідження полягають в наступному:

- структура виїзних та в'їзних туристичних потоків до 2008 р. характеризувалась певною стабільністю, та поступово збільшилась, вплив світової фінансово-економічної кризи в кінці 2008 р. та в 2009 р. від'ємно відобразився на подальшому розвитку туризму, що призвело до зменшення в'їзного потоку;
- географічна структура туристичних потоків характеризувалась стабільністю до 2008 р., починаючи з 2008 р. відбувається зміна в географії туризму;
- показник нетто-інтенсивності туристичних потоків має в цілому позитивну динаміку, що свідчить про зростання частки населення країни, що здійснила хоча б одну туристичну подорож за рік;
- включення фінансової складової дозволяє комплексно проаналізувати стан туристичної сфери в Україні.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Туристичні потоки: [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Багдасарова Д. Аналіз розвитку туристичної галузі України [Текст] / Д. Багдасарова // Схід. - №1(121) – 2013. – С. 5-9
3. Аналіз динаміки та головні тенденції розвитку туризму: [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів України. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua/>
4. Туристичні потоки: [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної прикордонної службою України. – Режим доступу: <http://dpsu.gov.ua/>
5. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник. [Текст] / Л.П. Дядечко – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 224с.
6. Охріменко А.Г. Фінансові аспекти функціонування туристичної галузі [Текст] / А.Г. Охріменко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - №1. – 2011. – С. 394-402
7. Охріменко А.Г. Тенденції формування в'їзного туристичного потоку /А.Г. Охріменко // Економічний часопис. - №9-10 – 2012. – С. 38-42

ВЛИЯНИЕ ИНОСТРАННЫХ ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫХ КОРПОРАЦИЙ НА ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ РОССИИ

Капустина Л.М., доктор экономических наук, профессор, зав. кафедрой маркетинга и международного менеджмента, Уральский государственный экономический университет (Российская Федерация)

Фальченко О.Д., старший преподаватель кафедры внешнеэкономической деятельности, Уральский государственный экономический университет (Российская Федерация)

Капустина Л.М., Фальченко О.Д. Влияние иностранных транснациональных корпораций на экономический рост России

Данная статья посвящена исследованию роли транснациональных корпораций в экономике принимающей страны и важности бизнес-климата для привлечения прямых иностранных инвестиций и зарубежных филиалов международных компаний. Целью данной статьи является проанализировать бизнес климат и оценить степень влияния иностранных ТНК на экономическое развитие Российской Федерации, а также дать рекомендации по улучшению инвестиционного климата. В статье авторами исследована активность транснациональных корпораций в экономике России, представлена динамика численности филиалов иностранных транснациональных корпораций и притока прямых иностранных инвестиций, сделан краткий анализ российского бизнес-климата. Проведен обзор исследований, посвященных влиянию ТНК на экономический рост принимающей страны. Проводится исследование, касающееся вопроса влияния ТНК через прямые иностранные инвестиции на динамику экспорта России. Протестирована эконометрическая модель влияния прямых иностранных инвестиций на рост экспорта России. В заключение авторами даны рекомендации для улучшения бизнес-климата и увеличения притока прямых иностранных инвестиций.

Ключевые слова: транснациональная корпорация, прямые иностранные инвестиции, экономический рост, экспорт, бизнес-климат.

Капустина Л.М., Фальченко О.Д. Вплив іноземних транснаціональних корпорацій на економічне зростання Росії

Дана стаття присвячена дослідженню ролі транснаціональних корпорацій в економіці приймаючої країни і важливості бізнес-клімату для залучення прямих іноземних інвестицій і закордонних філій міжнародних компаній. Метою даної статті є проаналізувати бізнес-